

Sygn. akt III KK 371/17

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 12 września 2017 r.,
w sprawie **R.S.**,
skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w T.,
z dnia 2 lutego 2017 r., sygn. akt IX Ka (...),
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G.,
z dnia 12 lipca 2016 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążyć
skazanego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 12 lipca 2016 roku, sygn. akt II K (...), R.S. został uznany za winnego ciągu występków określonych w art. 286 § 1 k.k. oraz art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 286 § 1 k.k., po zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres 4 (czterech) lat próby, zaś na podstawie art. 33 § 2 k.k. karę 100 (stu) stawek dziennych grzywny, przyjmując wysokość jednej stawki za równoważną kwocie 10 zł (dziesięciu złotych). Ponadto, mocą powołanego wyroku, R.S. został oddany pod dozór kuratora, zobowiązano go do wykonywania w okresie próby pracy

zarobkowej, a także na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzeczono wobec niego obowiązek naprawienia części szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych w terminie 3 (trzech) lat od uprawomocnienia się orzeczenia:

- a) na rzecz pokrzywdzonej G.W. kwoty 19.000 zł (dziewiętnaście tysięcy złotych),
- b) na rzecz pokrzywdzonych S.P. oraz I.P. kwoty 48.000 zł (czterdziestu ośmiu tysięcy złotych),
- c) na rzecz pokrzywdzonej I. U. kwoty 52.725 zł (pięćdziesięciu dwóch tysięcy siedemset dwadzieścia pięć złotych),
- d) na rzecz pokrzywdzonej M.O. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych),
- e) na rzecz pokrzywdzonej B.K. kwotę 15.000 zł (piętnaście tysięcy złotych),
- f) na rzecz pokrzywdzonej J.S. kwoty 10.200 zł (dziesięciu tysięcy dwustu złotych).

Sąd Okręgowy w T. wyrokiem z dnia 2 lutego 2017 r., sygn. akt IX Ka (...), po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego R.S. i prokuratora, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- 1. uchylił orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawiania wolności wobec oskarżonego R.S., a także zawarte orzeczenie o obowiązku wykonywania pracy zarobkowej przez tegoż oskarżonego,
- 2. uchylił orzeczenie o oddaniu oskarżonego pod dozór kuratora oraz o obowiązku naprawienia szkody;
- 3. na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożył na oskarżonego R.S. obowiązek naprawienia szkód wyrządzonych przypisanymi mu przestępstwami, poprzez zapłatę:

- a) na rzecz pokrzywdzonej G.W. kwoty 19.000 (dziewiętnaście tysięcy) zł,
 - b) na rzecz pokrzywdzonych S.P. i I.P. (solidarnie) kwoty 48.000 (czterdziestu ośmiu tysięcy) zł,
 - c) na rzecz pokrzywdzonej I.U. kwoty 52.725 (pięćdziesięciu dwóch tysięcy siedmiuset dwudziestu pięciu) zł,
 - d) na rzecz pokrzywdzonej M.O. kwoty 15.000 (piętnastu tysięcy) zł,
 - e) na rzecz pokrzywdzonej B.K. kwoty 15.000 (piętnastu tysięcy) zł,
 - f) na rzecz pokrzywdzonej J.S. kwoty 10.200 (dziesięciu tysięcy dwustu) zł;
- a w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy.

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego w T. wniósł obrońca skazanego R.S., zarzucając rażące naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 46 § 1 k.k. w zw. z art. 53 § 1 i 2 k.k. i w zw. z art. 55 k.k. i art. 56 k.k.; art. 46 § 1 k.k. oraz art. 21 k.k. i art. 22 k.k. w zw. z art. 53 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k., a także rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia w postaci art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 424 § 1 pkt 2 k.p.k.

W konkluzji obrońca skazanego wniósł o uchylenie wyroku Sądu I i II instancji oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w G..

Prokurator Prokuratury Okręgowej w O. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja obrońcy skazanego R.S. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu wydanemu przez sąd odwoławczy na skutek rozpoznania środka odwoławczego. Celem postępowania kasacyjnego jest bowiem wyeliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń dotkniętych poważnymi wadami w postaci bezwzględnych przyczyn odwoławczych lub innych naruszeń prawa, ale o charakterze rażącym, a jednocześnie takich, które miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Możliwość wniesienia skutecznej kasacji jest zatem istotnie ograniczona. Postępowanie kasacyjne nie jest z pewnością postępowaniem, które ponawiać ma kontrolę odwoławczą. W toku tego postępowania z założenia nie dokonuje się zatem kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2008 r., II KK 270/07, Lex nr 354285; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 1996 r., III KKN 148/96, OSNKW 1997, z. 1-2, poz. 12*).

Te uwagi natury ogólnej, odnoszące się do zasad i granic postępowania kasacyjnego, stały się niezbędne wobec zarzutów podniesionych w wywiedzionej przez obrońcę skazanego R.S. kasacji i treści jej uzasadnienia, które w zdecydowanej części stanowią powtórzenie zarzutów apelacji, jaką obrońca

wywiódł od wyroku Sądu I instancji. Pierwsza grupa zarzutów kasacji (pkt II.1–3) sprowadza się bowiem generalnie do wskazywanej obrazy art. 46 § 1 k.k., która w efekcie miała doprowadzić do tego, że skazany został zobowiązany do naprawienia szkody w wysokości 159.925 zł, podczas gdy łącznie osiągnięta przez niego korzyść wyniosła 1800 zł. Tego rodzaju zarzut został już jednak rozpoznany przez Sąd Odwoławczy, który na s. 1-2 uzasadnienia wyroku trafnie wskazał, z jakich powodów pogląd obrońcy należy odrzucić. Kontestując tego rodzaju stanowisko obrońca przywołał uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 1971 r., VI KZP 81/70 (*OSNKW 1971, z. 10, poz. 144*), w której wyrażono pogląd o niedopuszczalności solidarnego orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na podstawie art. 46 § 1 k.k., ponieważ byłoby to sprzeczne z gwarancyjną zasadą indywidualizacji odpowiedzialności karnej oraz indywidualizacji stosowania kar i środków karnych. Należy zwrócić jednak uwagę, że zarówno orzecznictwie, jak i w piśmiennictwie dominowało przeciwne stanowisko, sprowadzające się do stwierdzenia, iż orzeczenie środka karnego z art. 46 § 1 k.k. dopuszczalne jest również w postaci solidarnego zobowiązania współsprawców przestępstwa do naprawienia wyrządzonej szkody w całości albo w części (*por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2000 r., I KZP 40/00, OSNKW 2001, z. 1-2, poz. 2; wyroki Sądów Apelacyjnych: w Białymstoku, z dnia 7 kwietnia 2014 r., II AKa 46/14, LEX nr 1451584; z dnia 29 listopada 2012 r., II AKa 131/12, LEX nr 1239835; we Wrocławiu, z dnia 9 kwietnia 2014 r., II AKa 73/14, LEX nr 1459126*).

Zwrócić należy ponadto uwagę, że powyższy spór miał znaczenie jedynie do dnia 30 czerwca 2015 r. Z dniem 1 lipca 2015 r. przewidziana w art. 46 § 1 k.k. instytucja obowiązku naprawienia w całości albo w części szkody wyrządzonej przestępstwem została wprost wyłączona spod działania zasady indywidualizacji odpowiedzialności karnej, a zatem orzeczenie wobec współsprawców przestępstwa tytułem środka kompensacyjnego takiego obowiązku, w zależności od realiów procesowych sprawy, może nastąpić solidarnie bądź w częściach równych lub stosownie do udziału każdego ze współsprawców w wyrządzonej szkodzie (*pro rata parte*) (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2016 r., II KK 196/16, OSNKW 2016/11/72*).

Okoliczność zatem, że R. S. otrzymywał kwoty po 300 zł za udział w przestępczym procederze nie oznacza, że tylko co do tej kwoty będzie odpowiadał względem pokrzywdzonych, skoro każdy współsprawca odpowiada za całość szkody wyrządzonej popełnionym przestępstwem.

Odnosząc się natomiast do zarzutu z pkt 4. kasacji wskazać należy, że obrońcy idzie w szczególności o to, że orzeczona wobec skazanego kara pozbawienia wolności powinna zostać warunkowo zawieszona. W tym zakresie przypomnieć należy, że warunkowe zawieszenie wykonania kary jest rozstrzygnięciem w sferze wymiaru kary. Niewspółmierność kary nie może być kwestionowana w kasacji, jeśli orzeczenie w tym względzie nie narusza przepisu prawa nakazującego zastosowanie zawartej w nim normy. Artykuł 69 § 1 k.k. nie zawiera, co oczywiste, normy o takim charakterze. Daje sądowi tylko możliwość zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary w zależności od oceny czy zachodzą ku temu przesłanki wymienione w tym przepisie. Stąd też zarzut naruszenia art. 69 § 1 k.k., jako niekasacyjny, nie podlega rozpoznaniu (*zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2017 r., V KK 69/17, LEX nr 2319704*).

Sąd odwoławczy zrealizował ponadto obowiązki, jakie nakłada na niego art. 457 § 3 k.p.k. – w uzasadnieniu swojego orzeczenia podał, czym kierował się wydając wyrok, odniósł się do wszystkich zarzutów zarówno apelacji obrońcy, jak i prokuratora. W pisemnych motywach wyroku Sądu II instancji zawarto zarówno powody uchylenia nałożonych na R. S. przez Sąd I instancji obowiązków, jak i przyczyny nałożenia na niego na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązku naprawienia szkody. To zaś oznacza, że zarzut z pkt 5. kasacji jest również bezzasadny.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał zarzuty skarżącego za bezzasadne w stopniu oczywistym i w konsekwencji orzekł, jak w części dyspozytywnej postanowienia, przy czym kosztami procesu w postępowaniu kasacyjnym obciążył skazanego.